

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVIŠEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Neprankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana iz zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Balkanska vojna.

Veliki uspehi zaveznih balkanskih armad.

Zmagonosno prodiranje srbske vojske na Kosovo. — Pred Prištino. — Kumanovo v srbskih rokah. — Velika bitka med Bolgari in Turki pri Kirk-Kilissi. — Nad 2500 mrtvih. — Veliki vojni plen. — Operacije grškega vojnega brodovja v turških vodah.

Ognjeni obroč okoli Turčije, katerega so skovale zavezne balkanske države se danes danom bolj zožuje. Zavezne armade vedno bolj potiskajo Turke proti jugu, ki se pripravljajo na odločilni boj. Vse srbske kolone so zmagonosne, zlasti po ona generala Jankovića, ki prodira proti Prištini. Glavna armada pod poveljstvom prestolonaslednika Aleksandra je dospela pred silno važno mesto Kumanovo, združena srbsko-bolgarska vojska pod srbskim generalom Stevom Stepanovićem je zavzela Kratoro in Kočane na Ovčjem polju in se nahaja sedaj 65 km daleč v turškem ozemlju. Seveda se prodiranje ni vršilo brez boja, brez krute borbe. Srbi so zopet enkrat za znamenita historična tla namočili s svojo krvjo, toda pri tem so zadali Turkom veličanske izgube in jih pognali na vsej črti nazaj. Večkrat so hrabri srbski vojščaki pognali barbarske Turčine naravnost v divji beg. Tako so se Srbi sedaj po preteku enega tedna pomaknili tja, kjer se bodo vršili glavni boji, to je na slavnoznano Kosovo polje in v bližino Skoplja.

Bolgari na drugi strani razvijajo naravnost čudovito energijo. Okoli Drinopolja pletejo sedaj zavozilano mrežo in se pripravljajo, da uničijo Turčina kolikor mogoče hitro. Zadnji krvavi boji okoli Drinopolja dokazujejo, da hočejo Bolgari z neprestanimi naskoki in hitrim prodiranjem odvzeti Turkom tudi najmanjši čas, da bi se pošteno utaborili in utrdili.

Tudi črnogorci so se zopet pričeli močno razvijati. Pričeli so sedaj z vso silo naskakovati Taraboš, ki jim edini še zapira pot do Skadra. Grki prodirajo iz Tesalije in največji naglici in ogrožajo Turkom njih zaledje. V glavnem mestu turškega otoka Lemnos pla-pola sedaj že dva dni grška zastava.

Vspehe zaveznih balkanskih armad potrjujejo v glavnem tudi uradna poročila in tudi iz turških poročil samih, v kolikor niso smešna in očitno skovana za pomirjenje Turkov, se na prvi pogled vidi, da se turške čete na vsej črti umikajo in da se pripravljajo povsod na defenzivo.

Kar vzbuja največje zanimanje po celem kulturnem svetu, je velika sloga zaveznih držav v akciji, ki se razvija po izvrstnem stratezičnem načrtu.

Dosedanji vspehi združenega jugoslovanskega in grškega orožja nam dokazujejo, da popolnoma mirno in brez skrbi lahko čakamo na trenutek, ko bosta srbski in grški kralji stopila pred vrata nekdanjega slovanskega Soluna, bolgarski car pa pred Carigrad.

Zanimivo je dejstvo, da nemški židovski in sploh vsi nemškonalionalni listi še vedno hujskajo in z podlimi izmišljenimi poročili bla-tijo zmagonosno slovansko orožje. Razumemo njih togoto. Srbi in Bolgari so naredili z nemškimi vojnimi poročevalci kratak proces. Pog-nali so lažnjive nemške šmoke čisto eno-stavno čez mejo, dočim so šli slovanskim, fran-

coskim in angleškim žurnalistom zelo na roko. Nemške laži seveda ne bodo čisto nič spre-menile položaja na Balkanu. Mogoče se zgodi že v par dneh, da se bodo nemški listi nahajali v neprijetnem položaju, da bodo hočeš nočeš morali poročati o zmagah jugoslovanskega orožja nad starim bolnikom ob Bosporu.

V naslednjem podajamo kratek pregled o včerajšnjih poročilih z bojnega pozorišča na Balkanu.

Srbsko-turška vojna.

NAPREDOVANJE SRBSKE VOJSKE.

Belgrad, 22. oktobra. Po poročilu, ki je došlo semkaj, se je tretja srbska armada pod generalom Jankovićem danes ob treh popoldne pojavila pred Prištino.

Prva glavna armada pod poveljstvom Aleksandra stoji sedaj pred Kumanovom.

Bolgarsko-srbska vojska pod srbskim generalom Stepanovićem je zavzela danes Kratoro in Kočane in se je s tem pričelo zavze-manje Ovčjega polja.

Boji so povsod silno huđi, a zmage, katere izvršujejo srbske vojske so odločne. Srbske izgube so znatne, a turške in albanske na drugi strani naravnost ogromne.

Dosedanji vspehi srbske vojske so velike važnosti, ker je bil ravno prehod skozi močno obsejno linijo najtežji. Srbske čete so namreč povsod naletele na velik odpor.

Belgrad, 22. oktobra. Kolona generala Jan-kovića na celi fronti energično napreduje, če-tudi se Turki branijo kakor levi. General Jan-ković stoji pred Novim Pazarjem.

Dogodki torej napredujejo silno naglo in vsak trenutek nas lahko iznenadi s poročili o odločitelnih krvavih bitkah. Srbska vojska stoji pred Prištino in Kumanovom in mogoče so se že danes pričeli krvavi boji. Manjkajo še po-drobna poročila o vseh srbskih armadah, ki prodirajo proti Sjenici in Novemu Pazarju, toda vzhodna krila prodirajo s tako naglico, da ni izključeno, da bo turška vojska, ki se nahaja na zapadnem obrežju Vardarja v najkraj-šem času od vseh strani obkoljena. Posebno naglo napreduje bolgarsko-srbska armada pod generalom Stepanovićem, ki je krenivši iz Kjustendila zavzela Egri Palanko. Carjev vrh (Sultan Tepe), Carevo Selo in važni strate-zični točki Kočane in Kratovo. Tudi Ovčje polje (Mustafa Ovasi), ki se razprostira na levem obrežju reke Vardar od Kumanova do Istipa, je s severa in vzhoda še tako zaprto, da manjka samo še malo, da bo Turkom pot proti Solunu popolnoma zaprta.

MALO KOSOVO V SRBSKIH ROKAH.

Belgrad, 22. oktobra. Tretja srbska ar-mada je zavzela malo Kosovo.

SRBSKE ČETE PRED KUMANOVOM.

Belgrad, 22. oktobra. Uradno se poroča: Glavna srbska armada je danes na poti proti Kumanovu. Rujan so srbske čete zavzele z na-skokom.

NAPREDOVANJE PRESTOLONASLEDNIKA.

Belgrad, 22. oktobra. Ibarska kolona pre-stolonaslednika Aleksandra je zavzela Sje-nico.

SRBI PRED PRIŠTINO.

Carigrad, 22. oktobra. Listi poročajo, da so Srbi dospeli že pred Prištino, kjer je prišlo do krvavega boja. Boj se je vršil z bajoneti. Na obeh straneh so velike izgube. Poginilo je zlasti mnogo srbskih častnikov.

PRVI VLAK Z RANJENCI V BELGRADU.

Belgrad, 22. oktobra. Danes popoldne je došel semkaj prvi vlak z 290 ranjenci. Večina je lahko ranjenih. Na postaji je ranjence priča-kovala več tisoč glav broječa množica, med njimi skupščinski poslanci, vsi ministri in ne-broj visokih državnih in cerkvenih dostojan-stvenikov. Ranjence je narod obsul s cvetjem, daroval jim je slaščice, trop cigaret in denarja. Prepeljali so jih v bolnišnico, do kamor jih je spremljala velikanska množica ljudstva. Niti eden izmed ranjencev ni izgubil v boju svoje puške. Večina ranjencev je Belgrajčanov.

KRALJ V BILJAČI.

Belgrad, 22. oktobra. Kralj Peter je odpo-toval danes v Biljačo. Prebivalci so ga spre-jeli z velikanskim navdušenjem.

Bolgarsko-turška vojna.

SIJAJNE ZMAGE BOLGAROV.

Sofija, 22. oktobra. Pri Kirkilissi se bo-luje krvav boj. Bitka traja že dva dni in je še vedno neodločna. Bolgari z velikansko hra-brostjo naskakujejo turške utrdbe in imajo do-selej nad 2000 mrtvih in mnogo ranjenih.

Belgrad, 22. oktobra. »Lokalanzeiger« po-roča iz Sofije, da je bitka pri Kirkilissi v pol-nem teku. Bolgarske čete so predrle turške obrambne linije na več mestih. Turški Defile pri Kresni je padel v bolgarske roke. Bolga-ri so zaplenili tri topove in en brzostrelni top.

VOJAŠKI KROGI O POLOŽAJU.

V vojaških krogih se smatra naglo prodi-ranje bolgarske armade, ki je na več mestih prodrla že 80 km v turško ozemlje kot pre-vidni manevar. Glavni del bolgarske armade ima obkoliti Drinopolje, a se izogniti bitki.

ZMAGE NA VSEJ ČRTI.

Sofija, 22. oktobra. »Agence telegraphique Bulgare« javlja, da je zapadna bolgarska ar-mada zasedla gornji tok Breglovica, Stru-ma in Mesta. En bataljon je zavzel Džumale in zaplenil tri težke tope, mnogo municije in vjel 140 turških vojakov. V Mehanijski sta se udali dve turški kompaniji. Bolgarski mohame-danci navdušeno pozdravljajo zmagovalce. Bolgarska vojska je zavzela Doulem in malo mesto Kirdžali, kjer so vjeli 55 vojakov in za-plenili 80 Mauserjevih pušk, mnogo municije in eno bataljonsko zastavo. Ko je padla v bol-garske roke tudi trdnjava v Kirdžaliju so se Turki udali s svojim poveljnikom majorjem vred.

(Nadaljevanje na drugi strani.)

VIHAR NA BALKANU.

Turčin sedel na preprogi, križema je držal nogi, mirno črno kavo pil, se življenja veselil. Glasno alaha je hvalil, da bi mu miru ne skalil, da ostalo bi tako, kot velel je »status quo«. Da evropski diplomati bi ne dali se ugnati, da bi bilo kot doslej dolga leta še naprej. Da sedel bi na preprogi, križema bi držal nogi, mirno turško kavo pil, se življenja veselil. Vstali temni so oblaki — zemljo so pokrili mraki strašen je nastal vihar — strela vdarja vdar na vdar. Staroslavna Črna Gora, prva v boju biti mora — tam je počil prvi strel cel Balkan se v njem je vnel. Srbija je čete zbrala in na mejo jih poslala, že nad Skopljem tam grmi, Turka uničiti preti. S severa prišli Bolgari so junaki hrabri; stari Grozen bliza se vihar — Turka uničil bo požar. Grška tudi se je zbrala ladje čez morje poslala — vedno bliže vihra gre, zdaj ti Turčin bo gorje. — Ko se bodo vsi združili, točo bodo na te zlili — in narasle te vode — v Črno odneso morje.

LISTEK.

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

Stopila je ven in zaklicala. In ko je prite-
kel lakaj, mu je velela:

»Pošli mi Ivana Siromaka! ...«
Ivan Siromak je prišel par trenutkov nato,
in Gobavka mu je rekla stopiti v sosednjo sobo
— v eno tistih, ki jih je nazivala lepe ...

»Mesanja te ne mara? ...«

»Ne.«

»Sperancija tudi ne?«

»Ne.«

»Enooka te tudi ne mara?«

»Ne.«

»Ne moje vlačuge, ne nobena druga. Vse
se boje, kaj ne da?«

»Vse!« je rekel Ivan Siromak z obupnim
vzdihom.

»No, pa mi povej: ali se ti zelo hoče žen-
ske?«

Ivan Siromak je vzhičeno sklenil roke ...

»Ali se zavedaš, da je tvoja dotika nesreč-
nici gotova smrt?«

»Saj moram tudi jaz umreti!« je zahropel
z izrazom nepopisnega srda in obupa.

»Počakaj me tu!«

Gobava zvodnica je stekla v svojo sobo,
prišla neznanko za roko in jo potegnila s se-
boj ...

»Madam, še enkrat ...«

Molčite!

»Ali hočete res? ...«

»Hočem!«

»Stopite tu noter!«

Lepo Feronko je vrglo nehot nazaj, kakor
se stresne obsojenec, kadar se mu približa
krvnik; ozrla se je kvišku s pogledom, polnim
neme kletve, nato pa je sunila z roko v vrata
in vstopila.

XXIII.

Knjiga je vredna knjige.

Tisto jutro je imel častiti oče Ignacij De
Lojola posvetovanje z grofom De Monklar, ve-
likim profosom pariškim.

Posvetovanje je bilo kratko, saj ta dva
moža nista potrebovala dolgih pomenkov; ra-
zumela sta drug drugega že na pol besede.

V Monklarjevi duši je bilo nekaj inkvizi-
torskega.

Pa tudi Lojola je imel nekaj policijskega v
sebi.

Sicer pa — kaj je bila inkvizicija drugega
kakor najstrašnejši policijski aparat, kar jih po-
zna zgodovina časov in narodov?

Razlika je samo ta da je ta policija zasle-
dovala ljudi prav tako v najglobljem dnu njih
srca kakor v njih zunanjem početju. Zple-
njevala jim je možgane. In konec je bil navad-
no Avtodafé.

Avtodafé je obtoževal v tem, da so polovili
tucat krivcev, v katerih vesti so bili zasledili
skrite misli; če ni bilo takšnih so prijeli kogar-
koli. Nato so napravili grmado iz dračja in po-
len, naloženih snažno drug vrhu drugega v
najlepšem redu in semitriji — zakaj naša sveta

mati katoliška Cerkev je bila vselej sovra-
znica nereda; izmed nakopičenega goriva je
štrlel kol. Po troje, desetero, včasih dvajseto
takih prijaznih kolčkov je stalo včasih na pro-
storu v vzornem vojaškem redu; nanje so pri-
vezali z lepimi novimi vrvmi zločince, osu-

ljene, da so premalo goreči v katoliški veri.
Nato so prišli menihi in duhovniki s svečami
in zapalili dračje ... Dim se je dvignil, plamen
je planil izmed polen; nesrečnejši so se na-
penjali v nečloveških naporih, da bi raztrgali
vezi; njih meso se je cvrlo v žaru, njih ustom
se je izvijalo tuljenje bolečine; toda glasnejši
od njih je bil sveti katoliški in apostolski
glas ... umiralo so v nepopisnih mukah, z obra-
zom izpačenim in dušo obupano nad tolikšno
zlobo. Takšna prireditve se je imenovala avto-
dafé. Bodimo pravični: zgodilo se je včasih,
da so služabniki Cerkev sežgali koga zaradi
resnejšega povoda, postavimo tistikrat, ko so
francoski duhovniki sežgali Ivano D'Ark, da
rešijo Angleže nevarne sovražnice. Ko pa je
ljudstvo poveljevalo spomin mučenice, jo je
proglasila Cerkev za svetnico: kaj je njej ena
laž več ali manj! ...

O srečni časi! O blaženi časi inkvizicije in
grmad, po katerih še dandanašnji zdihujejo
mrti služabniki božji! ...

Takšne sreče in blaženosti sta želela Fran-
ciji v duhu obadva, častiljivi Ignacij De Lo-
jola in veliki profos Monklar.

Lojola in Monklar sicer nista izražala svo-
jih misli na glas; saj sta spoštovala drug dru-
gega dovolj, da jima ni bilo treba šele raz-
lagati takih nazorov in tako očitnih resnic.

Toda njiju zanimiv razgovor, ki ga po-
navljamo na tem mestu, je bil le previden izraz
teh globokih misli.

»Ta Dolet,« je govoril Lojola, »je prav-
cata rana za vašo lepo francosko deželo ...«

»Žalostna resnica, častiti oče; kralj je res
včasih malo prešibkega srca!«

»Ma, da! Poigrava se z umetnostjo in pe-
sništvom ... Kakor da bi smeli biti kralji kaj
drugega, kakor železna roka, ki z nio britiska

Bog na narode! Narodi dragi gospod De Mon-
klar, imajo v sebi zlonosen nagon do upora
zoper našo posvečeno avtoriteto; in zato mo-
rajo biti kralji naši poverjeniki ... drugače sta-
remo tudi kralje v prah! ...«

Monklar ga je pogledal zavzeto, kakor da
bi se čudil tako smelnim besedam.

»Ta tiskar,« je nadaljeval Lojola, »je eden
tistih, ki največ prispevajo v to, da se širi po
svetu prokleta umetnost. Ubiti moramo tiskar-
stvo; moramo začeti s tem, da ubijamo ti-
skarje.«

»Dolet je oprezen, častiti oče.«

»Vem to, gospod veliki profos. Toda duh
Gospodov bedi v nas in budi v nas bojevniške
nakane, s katerimi pogubimo sleparja. Dolet
mora umreti. Njegova smrt mora biti vsej
Franciji svarilen zgled. Tudi drugod bi dovolj
takšnih svarilnih zgledov: na Španjolskem, v
Italiji, na Nemškem in povsod! Ali ste priprav-
ljeni k dejanju?«

»Samo vašega povelja še čakam ...«

»Odpravite se torej v tiskarjevo zasebno
stanovanje. Storite to tako; in vzemite s seboj
zadostno vojaško spremstvo ... Ko boste vi-
deli oddaleč stopiti iz hiše dva meniha, ki se
imenujeta brat Tibo in brat Luben ...«

»Poznam ju ...«

»Takrat vedite, da je čas. Stopite v Dole-
tovo hišo v imenu kralja. Prebrskajte vse pre-
dale njegovih knjižnic; našli boste hudobno,
proketo knjigo, v kateri se nizkotno in podlo
taji skrivnost Brezmadežnega Spočetja ...«

»Groza ...« je zamrmral Monklar z odkri-
tosrčnim ogorčenjem.

»Potrebno je, da se ta knjiga najde v nav-
zočnosti mnogih prič ...«

»To se bo zgodilo ...«

(Dalje.)

KRVAVI BOJ PRI DZUMEJI.

Sofija, 22. oktobra. Pri Džumaji je prišlo do krvavega spopada med bolgarsko in turško vojsko. Turki so bili potisnjeni nazaj in so izgubili mnogo mrtvih in ranjenih. Bolgari so vneli nad 1200 turških vojakov.

BOMBARDIRANJE BOLGARSKEGA OBREŽJA.

Konstanca, 22. oktobra. Ena turška eskadra bombardira že od prošle noči bolgarsko obalo ob Kavarni. Ob 8. uri zjutraj je pričela bombardirati Gjur Sučuk. Vseled bombardiranja je uničeno tudi mesto Slava. Ogenj je uničil velikanska skladišča žita.

TURŠKO BOMBARDIRANJE NA ČRNEM MORJU.

Sofija, 22. oktobra. Včeraj ob 7. uri zjutraj sta se pojavili dve turški križarki pred malo bolgarsko luko Kavarno in otvorili takoj kanonado, ki je trajala tri ure. Vojašnica, brzojavna postaja, dve skladišči živeža, en mlin in več privatnih zgradb je razrušenih. Turki so tudi poizkusili izkrcati čete, kar se jim pa ni posrečilo. Ob pol enajstih je ena križarka odjadrala proti Balesku, druga pa se je priklopila turški eskadri, ki je bombardirala obalo od Kavarne do Kaliagre. Ob enajstih se je eskadra pojavila pred Varno in otvorila ogenj na Evksinograd. Turške ladje so streljale tudi na samostan in otroški sanatorij ob obali, kljub temu, da je slednji razobesil zastavo Rdečega križa. Bombardiranje je trajalo do treh popoldne. Turki so streljali tudi na skupine neoboroženih žensk in otrok. V Varni sami ni bombardiranje napravilo nobene posebne škode.

AEROPLANI ZA BOLGARSKO.

Berlin, 22. oktobra. Avijatik Buschmann je odpotoval s tremi aeroplani na Bolgarsko.

Grško-turška vojna.

AKCIJA GRŠKEGA BRODOVJA V EGEJSKEM MORJU.

Carigrad, 22. oktobra. »Sabah« javlja, da so Grki pri Catherine izkrcali štiri bataljone vojakov. (Catherine je turški otok južno od Rhodosa. Op. uredn.)

IZKRCAVANJE NA SAMOSU.

Carigrad, 22. oktobra. Grška eskadra obsojčaja iz ene križarke in deset torpedovk je došla pred otok Samos. Grški poveljnik je stopil na otok in pozval mutesarifa, naj se preda. Po kratkem času se je grški častnik zopet vrnil.

ZAVZETJE LEMNOSA.

Atene, 22. oktobra. Danes ob treh zjutraj je grška mornarica na otoku Lemnos izkrcala 400 vojakov, ki so po kratkem boju zavzeli glavno mesto Kastro. Turška posadka, obstoječa iz treh častnikov in 32 vojakov se je udala. Admiral Kountouriotis je izdal na prebivalce proklamacijo, v kateri jih obvešča, da je otok okupiran.

NAPREDOVANJE GRŠKE VOJSKE.

Atene, 22. oktobra. Turki se pred grško vojsko v neredu umikajo proti Serfidži. Grške čete so zavzele v Epiru Grimbovo in Kseromuni.

Atene, 22. oktobra. Mesto Diskato so Grki obkolili in zavzeli. Turki so prestrašeni pobegnili. Na begu so v Elisoni pozabili karto generalnega štaba in dva vozova municije. Grške čete so zaplenile več šotorov in železniškega materiala.

Atene, 22. oktobra. Grške čete v Epiru so zavzele vse višine, ki dominirajo Gribovo.

Atene, 22. oktobra. Grške izgube pri Elasoni znašajo: 1 poročnik in 15 vojakov mrtvih, 65 ranjenih. V Diskati: 16 mrtvih, 10 ranjenih. Pri Kavaleru: 4 mrtvi, 9 ranjenih. Turki so pri teh bojih zapustili mnogo vojnega materiala in nad en milijon patron. Vseled poraza turške vojske pri Diskati so Grki zavzeli vse višine nad Gribovom.

Črnogorsko-turška vojna.

BEG TURKOV IZ PLAVE IN GUSINJA.

Cetinje, 22. oktobra. V Plavi in Gusinju je bilo v trenutku, ko so ju Črnogorci osvojili, 3000 turških prostovoljcev in 1000 regularnih vojakov. Vsi Turki so zbežali proti Babinemu polju, med njimi tudi Aso Tesorić, znani albanski vodja iz zadnje albanske vstaje.

BOMBARDIRANJE TARABOŠA.

Cetinje, 22. oktobra. Danes ob 11. uri popoldne so Črnogorci pričeli bombardirati Taraboš.

MALISORI ZA ČRNOGORCE.

Cetinje, 22. oktobra. Iz Skadra se poroča, da se je te dni dogajalo slučaj, ki je jako karakterističen za postopaj albancev, ki stoje pod protektoratom Avstrije. Skadski nadškof Serreggi je bil od generalnega guvernerja poslan k albanskim plemenom Kastrati in Hoti. Toda Kastrati so mu zabranili pohod na njih zemljišče in ga nagnali kot izdajico. Nadškofu so Albanci javno izjavili, da imajo sedaj dobrega očeta, kralja Nikito in da ne potrebujejo nobene nadškofa, ki jih skuša samo plašiti. Oba albanska plemena pozdravljata Črnogorce kot osvoboditelje.

PRINC PETER NA BOJIŠČU.

Podgorica, 22. oktobra. Princ Peter, ki je imenovan poveljnikom belopoljske brigade, je danes odpotoval v Bjelo polje, da prevzame poveljstvo.

TARABOŠ PRED PADCEM.

Cetinje, 22. oktobra. Taraboš je pred padcem. Turki se bore jako hrabro, vendar je vsak čas pričakovati predaje.

Podgorica, 22. oktobra. Včeraj ponoči je bilo odposlanih več topovskih baterij pred Taraboš, kjer se bodo razdelile na več linij.

Podgorica, 22. oktobra. Obleganju Taraboša prisostvuje tudi prestolonaslednik Danilo.

Turške vesti.

Carigrad, 22. oktobra. Albanci so zavzeli Kuršumlije. Neka nova kolona albanskih prostovoljcev je v bližini Hruševca uničila več srbskih vasi in se združila z albansko kolono, ki se nahaja pri Kuršumliji.

Carigrad, 22. oktobra. Vas Guštinovce pri Ristovcu na srbski meji, katero so zasedli trije srbski bataljoni, so Turki obkolili in bombardirali. Vsi trije srbski bataljoni so uničeni. Pohod Srbov proti Prištini je preprečen.

Carigrad, 22. oktobra. Po opetovanih naskokih na črnogorske pozicije so Turki Bjelo polje zopet osvojili nazaj.

Carigrad, 22. oktobra. Tukajšnji listi poročajo, da so Grki pri zavzetju Diskate in Elasona izgubili nad 5000 vojakov.

Po ljubljanskem sestanku.

Zgodovinski dan je bil baje v nedeljo v Ljubljani. Slovenska Ljubljana tega zgodovinskega dne ni prav nič čutila in ko bi ne bili čitali v klerikalnih listih — bi niti ne vedeli, da so bili kakšni Hrvatje tu. Lahko pa rečemo, da tudi slovenski narod ni prav nič čutil tega zgodovinskega dne — čutil bo morebiti le njegove posledice v obliki klerikalne politike. Kaj so ukrepali slovenski klerikalni in hrvaški politiki na svojem tajnem sestanku nam ni znano. Poročilo, ki ga prinašata »Slovenec« in »Straža«, nam podaja nekaj fraz. Tu jih nekaj podajamo. Dr. Šusteršič je rekel:

Varovati se moramo in hočemo nesmiselnega in neplodnega frazerstva in kričarstva, ki ljubi pozo radikalno narodnega junaštva, v resnici pa ni nič drugega, kakor neka politična kisterija (tako jet), ali pa, kar je še hujše, preračunjeno komedijantstvo. (Istina.)

Varovati se moramo in hočemo gnilega liberalizma (veliko pritiranje) modernega »svobodomislstva« (ponovno veliko pritiranje), ki nosi na jeziku svobodo vesti, ki pa je v resnici brutalna negacija duševne svobode in moralne anarhizem. (Burno pritiranje.) Sprejela se je resolucija proti vladi zaradi koroških in štajerskih razmer.

»Centralno vodstvo V. L. S. jemlje z ogorčenjem na znanje poročilo koroškega stranknega vodstva o nečuvnem zatiranju slovenskega ljudstva v vseh panogah javne, avtonomne in državne uprave na Koroškem, protestira proti sistematični zlorabi javne oblasti v ponemčevalne namene in proti raznim poskusom vtisniti deželi na umeten način pečat izključno nemškega značaja, konstatira, da je ljudsko štetje iz leta 1910 falzifikat dejanskih razmer, ki vsled tega za presojo narodnostnih zadev in vprašanj ne more priti v poštev in končno od poslancev V. L. S. nujno pričakuje, da nevdružljivim razmeram na Koroškem posvečajo svojo najintenzivnejšo skrb in pozornost ter se pri tem eventualno poslužujejo tudi najostrejših parlamentarnih sredstev.

Koroškim pritožbam se pridružujejo tudi štajerski zaupniki ter kažejo na vedno silnejši pritisk od Nemcev pod očitno zaslobo sovražne nam vlade.

Prijamajo to zato, ker se je prvič zgodilo, da so klerikalci protestirali. Seveda je tudi to le na videz. — Poslanci V. L. S. bi bili že lahko — kaj storili!

Ali je treba še slovensko-hrvaškega sestanka, da se izve o razmerah na Koroškem? Saj vsak dan pišemo o njih. Seveda dr. Šusteršič je rekel:

Varovati se moramo in hočemo brezplodne negacije, praznih protestov in melanholičnega jadikovanja. (Pritiranje.)

Mi hočemo biti stranka resnega, treznega, neumornega, pozitivnega dela! (Tako je.)

Dobro, dospodje — toda mi od poslancev V. L. S. že dolgo čakamo dejanj — na Koroškem pa gre le vse rakovo pot. To ni jadikovanje, to je resnica. Dalje je rekel: Slovensko-hrvaški narod je eno telo, eno srce, ena duša (Nepopisen entuziazem). — Ko človek to čita, se čudi navdušenju. Saj smo vse to že slišali, kak zgodovinski dan je torej, ako se to ponovi. Tudi Hrvatje niso povedali nič novega tako da je bilo, kolikor je bilo javnega, polno frazerstva.

Poslanec Grafenauer je povedal nekaj besedi, ki niso popolnoma resnične. Rekel je: Gospod dr. Korošec je dejal, da je Bog dober vojskovodja, jaz pa pravim, da je najboljši vojskovodja, zato je tudi vedel, zakaj je koroške Slovence postavil na severno mejo Jugoslovanskega. Mi koroški Slovenci nismo močni po številu, a vajeni smo vojske, mi se ne bojimo naših nasprotnikov, dasi smo večkrat omagovali, kajti one podpore smo dobili ki nam jo daje današnji dan. Hrvatje in Slovenci smo en narod! Nekaj je pa pri tem vendar nasprotnega. Hrvatje imajo silo v narodu, na Koroškem pa narod silo trpi. Naši bratje Hrvatje imajo samo enega Cuvaža — mi koroški Slovenci jih pa imamo na stare cente. Še nekaj moram povedati: Dva Benjamina sta danes tu: eden smo koroški Slovenci, drugi je šele prišel v naše vrste kot avstrijski državljani — to so bratje iz Bosne in Hercegovine. Najsevernejši Benjamine, koroški Slovenci, pozdravljamo najjužnejšega Benjamina avstrijskega. Koroški Slovenci prosijo južnega Benjamina, naj bi jim v družbi z močnimi Hrvati in prebrisanimi Kranjci pomagal z združenimi močmi pobiti sovražnika na Koroškem.

Vprašamo: Ali so Korošci res najboljši branitelji severne meje? In kako Benjamine so bosanski Hrvatje! Torej fraze! Dr. Šusteršič je rekel, da ne moremo delati povsod enake politike. Vendar naj vlada ljubezen — in zavest, da vsi pripadamo enemu narodu. Kako pa na Kranjskem gosp. dr. Šusteršič? Ali pripadamo vsi enemu narodu? Zgodovinski dan — torej je prišel le za klerikalce — za druge ne.

Pisalo se je, da je hrv.-slovenski sestanek šele začetek novega dela. To delo bo položeno na podlago pragmatične sankcije, ki je bila izdana pred dvesto leti — 1712 — in določa, da so hrvatske in slovenske dežele Kranjska, Štajerska, Koroška (slov. del); Dalmacija, Slavonija skupen in nerazdružljiv del habsburške monarhije. Zato je dr. Šusteršič napisal pri komerzu »naši skupni domovini« z besedami:

Prva napitnica velja naši slavni skupni hrvaški domovini. (Nepopisno navdušenje, vse se dvigne s sedežev.) Krasna je ta domovina, ki nosi snežene vrhove visokih gora in ki daleč tja doli namaka svojo zemljo v sinji Adriji. Ta zemlja je naša skupna domovina in ostane naša! Tej krasni domovini, veliki hrvaški domovini od najjužnejšega dela Dalmacije gori do Mure in Drave, od beneške meje pa doli do Drine, tej ljubljani domovini: Živio iz dna srca!

Da, ta krasna, skupna domovina, v kateri so preganjani vsi, ki jo ljubijo in zanjo delajo — na Hrvatskem od Cuvaža — pri nas od klerikalnih Cuvažev.

Nismo proti trializmu, ki bi nas okrepil proti našemu severnemu in južnemu sovražniku, smo pa proti trializmu, ki bi delil nas; trializem je ideja, ki potrebuje naših skupnih sil, hrvatsko-slovenski sestanek pa je to idejo pokazal v drugi luči. Sicer pa se strinjamo z »Novim listom«, ki je pisal, da bo trializem le posledica velikih preobratov, kakor je prišel leta 1867., dualizem po polomu leta 1866.

Nemški listi so posvetili ljubljanskemu sestanku mnogo pozornosti. »Union« ima obširno poročilo, graški »Tagblatt« opozarja na nevarnost, ki preti od trializma in opozarja na program mladonemške stranke — »Tagespost« pa poziva vlado, da se ozre na jug in da pazi, kaj se tam godi.

Slovenska zemlja.

Iz Hrušice pri Ljubljani.

O poštinih razmerah v Hrušici pri Ljubljani, kjer opravlja pošto župan Korbar, smo že večkrat poročali. Danes hočemo navesti zopet dva slučaja, ki kažeta, kako zanikrno opravlja Korbar svojo službo. Kovaški pomočnik, ki je delal na Fužinah, je pustil službo in odšel domov. Svoj kovčeg je oddal na pošti v Hrušici ter plačal poštino. Poleg tega je moral dati še eno krono kot voznišino do Ljubljane. Doma je čakal dan za dnem na kovčeg. Ko je minilo štirinajst dni in kovčega le ni bilo, je šel iz doma na hrušiško pošto. Kovčeg je ležal še vedno v Korbarjevi veži pod mizo. Ako mu je Korbar potem povrnil poštino, nam ni znano. Drugi slučaj! Ivana Dimnik iz Bizovika je imela v ljubljanski bolnišnici hčer. Ko je ta ozdravela, je dobila Dimnik od bolniške uprave račun. Šla je takoj na poštini urad v Hrušico, da bi poslala denar. Kot navadno ni bil Korbar tudi toplot med uradnimi urami doma, kaj šele na pošti. Denar je sprejela njegova žena, ki k temu seveda ni upravičena; ni pa dala Ivani Dimnik receptisa, marveč ji je rekla, da ga bo že pozneje dobila. Čez tri tedne je dobila Dimnik pismo, kjer ji grozi bolnišnica z eksekucijo, ako takoj ne plača. Dimnik se je čudila, ker je denar že zdavnaj oddala na hrušiški pošti. Vendar jo je skrbelo, ker ni imela receptisa v rokah. Sestala se je s Korbarjevo ženo v Ljubljani in jo vprašala, kaj je z onim denarjem in z receptisom. Ta ji je odgovorila naj pride popoldne po receptis. Dimnik je to storila, obenem jo bolnišnica tudi ni več terjala. Jasno je, da je oddala hrušiška pošta nakaznico šele čez tri tedne in sicer na izrecen opomin stranke. Kaj bi bilo, da ni Dimnik Korbarjeve žene opomnila? Radovedni smo kaj ukrene pošto ravnateljstvo glede hrušiške pošte, ki vzbuja pri ljudeh nezaupanje v poštno upravo.

Zmešnjava.

V soboto ne 19. oktobra je bila v Begunjah komisija za premcovanje telet. Ker je lansko leto bila velika suša in jako malo krme, so morali živinorejci prodati živino za slepo ceno. S tem je bil zadan naš živinorejci hud udarec. Da bi živinorejci zopet pri letošnji obilni košnji začeli rediti živino, je sklenila država, dati premije za teleta onim živinorejcem, ki bi teleta redili. Naš deželni odbor je o tem posredovalec — ali kakor je videti, jako slab posredovalec. Oklic o tem je bil samo v »Domoljubu« in ker so tudi na Gorenjskem Begunjah bode premcovanje. Ogled komisije je bil napovedan ob 1. uri popoldne pod lipo. O določenih uri obričeni deželni avtomobil pod lipo, in zagleda dve kravi s teletoma. Niti ura ni bila natančno določena. Nekateri so prignali živino že zjutraj in so jo pospravili po hlevih na vasi. Razume se, da je bila komisija radi tako ogromne udeležbe jako slabe volje. Avtomobil je že bil pripravljen na odhod, ko so se začeli zbirati še nekateri živinorejci, ki so imeli spravljena teleta po vasi. Začelo se je prerekanje. Nekdo iz komisije je rekel: »Saj sem jaz dal razglasiti v »Domoljubu«!« Nismo vedeli v katerih Begunjah se je glasil odgovor. »Zakaj raje kaj tacega ne razglasite v »Kmetovalcu«?« Živinorejci se pritožujejo, da je bila komisija silno neuljudna. Mi smo pa mnenja, da je to komaj začetek klerikalnih zmešnjav in neuljudnosti.

Benjaminsko kranjskega deželnega odbora.

Ko še niso bili naši klerikalci gospodarji na Kranjskem, je vedno upil »Slovenec«, da liberalci oddajajo službe le svojim sorodnikom, prijateljem in ljudem svoje stranke. Zgražal se je nad temi in je imenoval to korupcijo in Benjaminsko. Po naši Cerknici gre sedaj čuden glas o Benjaminskem deželnem odboru. Naši hribovci pri sv. Vidu prosijo že mnogo let cesto. Ker so jim klerikalci o volitvah to obljubili, glasovali so za njeno stranko vsi do zadnjega a ceste še nimajo — in kakor se sedaj sliši, jo tudi ne dobijo. Znano je, da so do-

bili klerikalci 10 milijonov posojila za ceste in vodovode. Uplivni može se sedaj trgajo za prvenstvo. Med njimi je tudi slavni in brezobzirni bogataš Kobi iz Borovnice. Ta je kupil neko veliko posestvo z gozdi za malo ceno, a ne more spraviti gozdov v denar ker nima ceste. Potrkal je pri deželnem odboru in bil je uslišan. Uradniki stavbiškega odbora so dobili ukaz nemudoma napraviti načrt iz Borovnice skozi posestvo Kobija proti Velikim Laščam, cesta iz Begunj k sv. Vidu naj pa počaka. Ako je vse to res, smo radovedni, ako bodo naši hribovci pri prihodnjih volitvah tudi hoteli čakati na večne klerikalne obljube.

DNEVNI PREGLED.

Mogočno bobnajo klerikalci o hrv. slovenskem sestanku. Pravijo da »od kongresa po Napoleonovem padcu ni Ljubljana v zadnjih časih večjega dne doživela. Sestanek zastopnikov velike večine hrvaškega ljudstva, sestane pravdašev, ki so historično najbolj v hrvaškem ljudstvu ukoreninjena stranka, z zastopniki ogromne večine slovenskega naroda, in sklep, ki izraža popolno nacionalno edinstvo Hrvatov in Slovencev, to je dogodek, kakor ga do danes ni v naši zgodovini bilo. Vršil se je v času, ko stoji Avstrija pred pragom nove ere, ko se odločujejo najvažnejši interesi monarhije, ko je gibanje slovanstva na jugu raznetilo požar, kojega plamen osvetljuje celo Evropo.« Mi mislimo, da je Ljubljana videla že večje dni in večje kongrese, ki so bili za naš narod večjega pomena, nego hrvaško-slovenski sestanek.

Katoliki in pravoslavni Ob začetku sedanjega vojne, se je oglasil klic iz krščansko-socialnih vrst, ali niso morebiti Turki katolikom bliže — namreč krščanskim-socialnim katolikom, nego — pravoslavni kristjani. To je bil značilen glas. Pri svojem hrv. slovenskem sestanku pa trdijo naši klerikalci, da so združeni hrvaško-slovenski zastopniki: »klicali so k skupnemu delu vse, tako da tudi pripadnikom drugih konfesij, ki se kakor vsako pozitivno verstvo sploh spoštuje, ni onemogočeno sodelovati za veliko hrvaško domovino, v kateri imajo razum Slovencev tudi drugi prostora. Izključena je le ateistična negacija, kulturnobojna netoleranca, narod demoralizirajoči razdiralni elementi, ki niso dobre volje.« Mi smo nasproti mnenja, da nobena klerikalna stranka ne more voditi skupne okcije na jugu — ker se s tem poostri versko nasprotje. Kako se je izrabljala vera v hrvaško-srbskemu sporu — kake posledice je imela klerikalna Stadlerjeva politika v Bosni. Ako je klerikalna stranka v tem oziru res popustila — potem bi morali naravno popustiti tudi proti onim naprednim in svobodnimislom ljudem, ki so iste vere in prav tako delavni člani hrvaškega in slovenskega naroda. Skupna politika na jugu je mogoča le v narodnem duhu — ki ne povdaria vere — ker pri tem pride do razdora med pravoslavni in katoliki. Klerikalcem pa mora biti verska politika več od narodne — zato pravoslavni ne podojdo z njimi. Povdarjamo besede, ki jih je napisala »Soča« in ki potrjujejo naše stališče v tem vprašanju: »Pri taki rešitvi pridejo v poštev vse stranke, brez ozira na religijo, ne le dve; in poleg Hrvatov tudi Srbi! Teh pa se klerikalci ogibajo. Ker so — pravoslavni! — Zato pa je izvenel »prvi hrvaško-slovenski sabor« (kakor pravi »Slovenec«) strankarsko in nič jugoslovansko! Pesek v oči in nič drugega je tisto povdarjanje v resolucijah o plasteh naroda brez razlike vere in plemen. ... Kdo je tisti, ki bi verjel, da se poboljšajo in spremene slov. klerikalci?!

Učiteljski Tovariši je prinesel v zadnji številki v listnici uredništva izjavo, da bo z ozirom na prošno očeta znanega V. Miheličica, nadučitelja v D. M. v Polju opustil vsako nadaljnje pisanje o sodni obravnavi in o vzrokih obsodbe. Upoštevamo tu ozirom na stariše, ki se sramujejo takega sina, upoštevamo čut človekoljubja, ki je privedel uredništvo »Učit. Tov.« do te izjave. Ali pa postopajo naši nasprotniki tudi takole? Ali poznajo oni ozirom in čut človekoljubja? Ne in ne! Do zadnje pičice izrabijo vsako malenkost, da ubijejo nasprotnika, in če jim zmanjka fakt, pa si izmišljajo in lažejo. Pri nas pa je ukoreninjena obzirnost na vse strani. Ali ta obzirnost — če je tudi lepa — nas ne bo rešila in tudi ne pridobila naklonenosti ali odobravanja nasprotnikov. V boju velja pravilo: zob za zob. Kakor postopa naš sovražnik, tako tudi mi. Kam je privedla popustljivost in obzirnost našo stranko v liberalni eri, ko so napredni zastopniki v dež. šol. svetu zagovarjali klerikalne učitelje, da jih ni zadela prehuda kazen! Izkušnja nas ni izmodrila. Olasilu naprednega učiteljstva štiti danes človeka, kakor je Miheličič, s tem, da se zaveže molčati o njem. Mi mislimo, da to ni prava taktika v današnjem hudem boju naprednega učiteljstva in to smo hoteli povedati.

Atentat na slovensko šolstvo na Kranjskem. V nedeljo dne 20. oktobra, sta se združili v Ljubljani Vseslovenska ljudska Stranka in Hrvatska Stranka Prava. Og. dr. Ivan Šusteršič in dr. Mile Starčević sta se v bratski ljubljani objemala in poljubovala ter prislegla večno zvestobo lepi naši domovini in hkrati sta tudi slovensko obljubovala, da se bosta nevtrasteno bojevala za enakopravnost slovenskega in hrvaškega jezika v vseh šolah in uradih. Besed je bilo dosti in sledila so dejanja takoj naslednji dan. V ponedeljek, dne 21. t. m. je staval zaupnik S. L. S., okrajni šolski nadzornik Anton Maier, v znamenje prvega hrvaško-slovenskega sabora pri seji k. kr. mestnega šolskega sveta predlog, da naj se začne poučevati nemški jezik na osemrazrednih ljudskih šolah že v drugem razredu; dalje: za zemljepisje in zgodovino naj se vpele v 6., 7. in 8. razredu nemški učni jezik! Nadzornik Maier tega drznega predloga gotovo ni staval iz lastnega nagiba, ampak dogovorno z vlado in vodstvom S. L. S. Gospod dr. Mile Starčević, ali boste še prihajali v Ljubljano po Judežve poljube?

Dijaške demonstracije na graškem vseučilišču. Med slušatelji pravne fakultete vseučilišča v Gradcu je že del časa vrel proti profesorju za narodno gospodarstvo, politiko in finančne vede, dr. Schumpeteru. Odpor je vzbujala njegova izvanredna strogoost pri izpitih in njegov odurni način obnašanja z dijaki. Ta odpor je 21. t. m., ko bi imel nastopiti dr. Schumpeter s prvim predavanjem v tem tečaju, izbruhnil v hrumne demonstracije v slušalnici. Ko je spregovoril prve besede, se je začelo v natlačeni dvorani vpitje: »Ven z njim! Proč z njim iz Gradca! Pereat Schumpeter!« itd. Tolkli so po pulth, žvižgali, vpili, tako da se je moral mož odstraniti. Nato je prišel rektor, kateremu je dijašvo po svojih govornikih obširno razložilo svoje pritožbe. Rektor sicer ni odobral postopanja dijaštva, vendar je pa obljubil remeđuro.

Narodno politično društvo za mariborski okraj se je ustanovilo 20. t. m. v Mariborski Zborovanje je otvoril predsednik pripravljalnega odbora dr. Ivan Glaser s pozdravom na zborovalce, posebej na navzočega deželnega poslanca dr. V. Kukovca. Poročevalec je v kratkih besedah pojasnil namen in pomen snujočega se društva. Pri raznih volitvah zadnji čas se je nujno pokazala živa potreba organizacije, ki bi dajala enotna navodila, zakaj »Slovensko politično društvo« ne stori ničesar več, odkar je prešlo v klerikalne roke. Saj so klerikalci celo na občnem zboru »Slov. Straže« dne 13. t. m. v Mariboru hujskali samo proti rodnim bratom, dotaknili pa se niso z najmanjšo besedico narodnih nasprotnikov, ki nas pritiskajo ob tla. Govoriti v takih razmerah, da mi narodnjaki rušimo slovo, če si osnujemo svojo organizacijo, je smešno. Novo društvo bo vodilo odločno narodno politiko in je v njem prostora za vsakogar, kdor hoče pri tem delu pomagati. — Deželni poslanec dr. V. Kukovec v stvarnem govoru pojasni veliki pomen novega društva. Izraža svoje veliko zadovoljstvo, da se začenja tudi Maribor narodno-politično gibanje. Ko bo ljudstvo videlo pozitivno delo, bo dobilo pogum, drug za drugim se bo pridružil, naraščalo bo zanimanje za politično in za narodno delo. Društvo naj hodi mirno, brez ozira na levo in desno, svojo pot. — Pravila so se nato sprejela in v odbor so bili izvoljeni: za predsednika dr. Ivan Glaser, za odbornike: dr. Vladimir Sernek, Fr. Pišek, Fr. Pajuhart, Ivan Kejžar, Davorin Lesjak (Ruše), Karl Černej (Fram), Ivan Robnik (Štefur); za namestnika Ivan Cerinšek in Feliks Robič (Lembah); za pregledovalca računov Slavko Weigl in Fr. Majer, za namestnika Vilko Weigl. Članarina se je določila na mesečnih 50 vin. ki pa se posameznikom lahko zniža. — Dr. Pivko še poroča o bližnjih občinskih volitvah v Mariboru. Njegov predlog, naj društveni odbor za volitve vse potrebno ukrene in pravočasno izda parolo, kako naj Slovenci postopajo, se sprejme soglasno, nakar predsednik zaključi občni zbor. — Podlaga za uspešno narodno delo v Mariboru in okolici je dana. Narodni Slovenci, podprite društvo z obilnim pristopom, da bo kos težki nalogi, ki ga čaka.

Ubij. V Modriču pri Konjicah so 20. t. m. zjutraj nekateri fantje napadli posestnika Matija Urleka in ga ubili. Orožništvo Oplotnice vrši dreiskavo.

Smrtna kosa. V mariborski bolnišnici je 21. t. m. med operacijo na slepiču umrl deželnosodni nadsvetnik in predsednik mariborskega okrajnega sodišča Anton Liebisch. — V bolnišnici v Gradcu je 21. t. m. umrl kaplan Anton Srebre v 35. letu starosti. Bil je miren in nikak politični hujšak. — V Mozirju je 21. t. m. umrla gospa Josipina Blaž, gostilničarka in posestnica. Blaževa je znana rodoljubna hiša v Mozirju.

Za župana v Gradcu je bil 21. t. m. izvoljen dr. pl. Fleischhacker, za podžupana sta izvoljena dr. Bercht in Habisch. Med nemškonalnacionalnimi člani graškega občinskega sveta se pojavljajo vedno nova nesoglasja. Sploh kažejo znamenja, da bo pri prihodnjih deželnozbornih volitvah med njimi po celi deželi prišlo do precejšnje napetosti.

Aškerčev večer v Šmarju pri Jelšah je preložen na 8. decembra t. l., ker se 10. novembra vrši istotam Martinov večer in tudi druge priprave za časten uspeh Aškerčevega večera še niso za prireditev godne.

Tragičen konec žurnalista. Iz Zgornjega Dravograda poročajo: Urednik Ivan Raška iz Opave na Slezkem si je vzel tu življenje, vsled slabih gmotnih razmer. Prišel je peš po cesti iz Ljence in se je pomudil nekaj časa v neki tukajšnji gostilni. Nato je šel v bližnji gozd, kjer se je obesil. Nesrečnež popisuje v pismu, ki ga je zapustil, svoje življenje in svojo bedo. V svojih poslednjih urah popisuje tudi — krasen razgled z mesta, kjer si je vzel življenje. Brzjavka njegove žene, ki se je glasila: »Vrni se nazaj na Dunaj, vse bo zopet dobro!« je prišla prepozno. Žalosten konec trpečega delavca.

Klicaj ljubico in prikladal smrt. V noči med 17. in 18. oktobrom je hotel rudar Lovro Frajle obiskati svojo ljubico Albino Lavornik iz Trbovelj. Frajle je popival prej po več gostilnah in se je do dobrega vpiljal. Tu mu je prišla v glavo misel, da bi šel pogledat k svoji ljubici. Ker pa je ta imela svojo sobo visoko v podstrešju, je prinesel lestvo in jo je prislonek k zidu. Nato je začel stopati po klinih navzgor. Ker pa je bil ves pijan, je zgubil na lestvi ravnotežje in je padel na tla. Frajle si je zlomil pri padcu hrbtenico in je bil na mestu mrtve.

Dvanajst milijonov za reveže. V Ostende je umrla neka stara dama, gospa Neyt. Ker ni imela nobenega dediča, je zapustila vse svoje premoženje, ki je znašalo dvanajst milijonov frankov, revežem.

Boj z divjim lovcom. Oni dan je hodil v Luceh na Štajerskem stanujoči gozdar ljubljanskega stolnega kapitlja Ivan Stergar po svojem lovskem revirju. Tu je nenadoma zagledal nekega tatinskega lovca, ki je nesel na hrbtu divjeza kozla. Ko je Stergar tatu zavpil, naj

počaka, je ta skočil v grmovje in je nameril puško proti gozdarju. Ko je poslednji spoznal svoj nevarni položaj, je sprožil na divjeza lovca strel. Zadel ga je v nogo, vendar mu je tat vkljub temu ubežal. Svoj plen je pustil ležati na tleh.

Družinska drama. V neki gostilni na Dunaju je umoril uradnik Kittner na prejšnjo svojo progo, nato pa si je pogajal še sam kroglo v glavo. Vzroki te tragedije niso znani.

Trije trgovci s človeškim mesom aretirani. Policija je zaprla v Frankobrodu ob Meni tri nevarne trgovce z dekleti, ki so hoteli odpeljati neakinja nekega tamošnjega kavararja.

Smrtna nesreča avijatika. V bližini mesta Bordeaux na Francoskem je padel z višine 150 metrov s svojim strojem na tla znani avijatik Lacour. Nesrečneža so potegnili mrtvega izpod razbitega stroja.

Ljubljana.

— **Ustanovitev odbora za pobiranje doneskov za »Rdeči križ« Balkanske zveze.** Včeraj zvečer so se sešli na povabilo gospoda ravnatelja Ivana Hribarja in g. urednika R. Pustoslemška povabljeni zastopniki in zastopnice iz ljubljanskih narodnih krogov v mali mestni posvetovalnici. Sestanka se je udeležilo 20 gospodov in dam. Gospod Ravnatelj Ivan Hribar je pozdravil prisotne in je pojasnil pomen sestanka, da se namreč ustanovi odbor za pobiranje doneskov za rdeči križ balkanskih držav. Gospod podžupan dr. Triller je opravil županovo odsotnost, ki je bil vsled seje zadržan. Na to se je predlagalo, naj se izvoli za predsednika župan dr. Ivan Tavčar. Enoglasno sprejeto. Gospod župan volitev sprejme. Za predsednico je bila izvoljena gospa Vera Šlajmerjeva. Na to se je izvolil večji odbor z dvema blagajnikoma in dvema tajnikoma. Odbor sestoji sledeče: predsednik dr. Ivan Tavčar, župan ljubljanski, predsednica Vera dr. Šlajmerjeva, podpredsednika Ivan Hribar, dr. Karel Triller, tajnika g. Pustoslemšek, dr. Ivan Lah, blagajnika dr. Gosak, odv. kandidat (Dalmatinska ulica 3), Arnošt Bezenšek, predst. banke »Slavije«. V odboru so: ga. Ter. dr. Jenkova, ga. Franja dr. Tavčarjeva, dr. Avramovič, dr. Fr. Ilesič, Drag. Hribar, dr. Ivan Jenko, dr. J. Lavrenčič, dr. Ivan Oražem, Ladislav Pečanka, Adolf Ribnikar, dr. Edo Šlajmer, dr. Dem. vitez Bleiweiss Trsteniški. Gospod Rado Pustoslemšek je prečital poziv Slovincem in Slovenkam, ki ga te dni prineso vsi slovenski listi. Pri sebi se je nadalje ukrepalo glede pobiranja prispevkov. Prvi temelj je položil odbor, ki je zbral nad 600 kron in sicer sta dala gosp. ravnatelj Ivan Hribar in gosp. podžupan Karl Triller po 100 kron, gospa Franja dr. Tavčarjeva, Vera dr. Šlajmerjeva, Ter. dr. Jenkova, dr. Oražem, ravnatelj Pečanka, Drag. Hribar po 50 kron, drugi odborniki pa po 20 in 10 kron. Naj bi ta zgljed vzpodbudil tudi druge naše narodne ljudi, da prispevajo po svojih močeh za trpeče in boreče se brate. Doneski naj se pošiljajo na naslov enega ali drugega obeh blagajnikov. Slovinci! Prispevajte za »rdeči križ«. Pomagajte bratom! Nabirajte zbirke! Pokazite v dejanju svojo ljubezen in pomoč.

Slovenski zdravniki v Črno goro. Kakor slišimo, nameravajo oditi iz Ljubljane štirje zdravniki v Črno goro in sicer: dr. Šlajmer, dr. Oražem, dr. Krajc in dr. Rudež.

Za »Rdeči križ« so v ponedeljek zvečer nabirali v Mostah. Posnemanja vredno. Naj bi se tudi drugod kazala bratska ljubezen v takih dejanjih, namesto da se pojejo bojne pesmi ali pa da se z dragim denarjem plačujejo jugoslovanske narodne himne.

— **Za črnogorski rdeči križ.** Zavednost našega priprostega ljudstva kaže sledeči slučaj: pred ljubljanskim sodiščem sta se poravnali dve ženi in sicer je tožiteljica odstopila od tožbe pod pogojem, da toženka plača 10 kron za črnogorski rdeči križ. Toženka je to vsoto rada plačala. To kaže, da se tudi priprosti naši ljudje zavedajo važnosti sedanje vojne.

— **Brzjavni promet s Kreto.** Zasebne brzjavke v tajnem jeziku in sicer tako šifrirane brzjavke kakor one z dogovorjenimi izrazi so v prometu s Kreto do nadaljne odredbe nedopustne.

— **Čudna dogodka** se je obravnavala te dni pred tukajšnjim sodiščem. Neka mlada Hrvatica ni imela službe in je hodila brez posla po Ljubljani. Ker je imela mnogo časa, je rada posedala po drevoredih pod Tivoli. Ko je nekega večera sedela na klopi ob Bleweissovi cesti, prisede k nji neka ženska in kmalu se je med njima začel pogovor. Ko ji je Hrvatica potolažila, da nima službe, jo je ona ženska povabila, da naj gre z njo, ker je oskrbnica nekega hotela in tam ji lahko da službo hišne. Hrvatica se je te ponudbe razveselila in je takoj odšla s svojo novo gospodinjjo. Šli sta skozi Zvezdo po Bregu ob Ljubljani navzdol — tam kjer se včasih v pozni nočni uri izgubljajo temne nerazložne postavbe. Ko sta prišli v »hotela«, je rekla oskrbnica Hrvatici, da pridejo zvečer gostje, in da se mora zato nekoliko čednejše obleči. Dala ji je takoj na razpelago čedno obleko, za katero je plačala Hrvatica 5 kron. Da bi bila nova »hotelska« hišna še bolj lepa, jo je oskrbnica lepo sfrizirala in napudrala. Kmalu na to je prišel neki gost, ki je dal za vino. Nova hišna je morala zraven sedeti in piti. Gospod je bil zelo prijazen in je ponudil 5 kron. Oskrbnica je razložila novi hišni, da je v tem »hotelu« taka navada, da gostje plačajo hišnam, ako gredo z njimi spat. Ako gre z gospodom, dobi od nje pet kron in od gospoda pet kron za celo noč. Hrvatica pa ni hotela iti z gospodom spat. Gospod je odšel in kmalu na to sta prišla dva, ki sta zopet dala za vino. Hrvatica je bila »utrujena« in je zaspala. Kaj se je zgodilo — se ne ve spominjati. Zjutraj je vstala in je odšla, češ da si ne mara tako služiti svoj kruh. Oskrbnica pa jo je potem tožila, češ, da je odnesla oziroma ukradla obleko. Sodnik pa je Hrvatico oprostil, ker je dala za obleko 5 kron in s tem je obleko plačala.

— **Zanimiva zgodba o božjepotnikih.** Fran Mravlje, Lojze Ravnkar in Anton Trstenjak so kaj pobožni fantje in oni dan se jim je zazdelo, da potrebujejo odpustkove za svojo dušo. Sklenili pa so takole: Mravlje bo šel po odpustkove k Mariji Pomagaj na Brezje, Ravnkar in Trstenjak pa na sv. Višarje. Pa so šli. Nazaj je prinesel vsak cel koš odpustkove. Med potjo pa so se ustavili pri nekem pesetniku pri Sv. Barbari, kjer je bilo oni dan ravno žegnanje. Naročili so žganja in so ga začeli krepko podirati. Že to ni lepo, kaj ne, da pridejo z božje poti pa gredo na »šnops«. Ko so tako vsi trije lepo sedeli pred ljubljeno pijačo, se je razvil med njimi prepri. Ravnkar in Trstenjak sta trdila na vse kriplje, da imajo odpuški s sv. Višarja veliko večjo ceno za dušo, kakor oni z Brezja. Mravlje pa je srdito zagovarjal marijopomajške odpuške. Pravil je, da odpuški na sv. Višarju kar zmrznejo, ko se dobijo na tako visoki gori. Ravnkar pa se je razsrdil in je povedal, da so odpuški, ki se dobijo na sv. Višarju veliko večjega pomena, in to ravno zato, ker se podeljujejo na tako visokem kraju, ki je desetkrat bližji nebesom kakor Brezje in imajo zato odpuški s sv. Višarja tudi veliko večjo moč kakor pa marijopomajski. Kateri odpuški so imeli večjo moč, se je kmalu pokazalo. Okrog desetih so se vsi trije odpuškari dvignili in so v sumljivih krogih odmarširali iz hiše, kjer so se prej krepčali s »šnopsom«. Odpuški s sv. Višarja so napravili Lojzeta Ravnkarja tako močnega, da je začel pred hišo na vse grlo kričati »auf«. Tu pa je Mravlje pristopil k Ravnkarju in je temu predlagal, naj bo rajši tiho. »Kaj tako pomagajo svetovišarski odpuški?« mu je hudobno pomežnil. »Kaj?« je vzklik Ravnkar. »marijopomajski odpuški so zanič, čisto zanič!« Mravlje pa je ta odgovor in napad na njegove odpuške tako razsrdil, da je dejansko pokazal Ravnkarju, kako moč imajo odpuški z Brezja. Potegnil je iz žepa nož in je z njegovo pomočjo dokazal Ravnkarjevi trdi glavi, da so marijopomajski odpuški, odpuški prve vrste. Ker pa je Ravnkarja zjezila trdost teh odpustkove, ki jih je občutil na svoji glavi, se je hotel Mravljetu revanširati s svojimi svetovišarskimi. Tako se je zgodilo, da so začeli obojestranski odpuški križati v obliki noža po Ravnkarjevi in Mravljetovi glavi. In tu se je izkazalo, da so imeli marijopomajski odpuški veliko večjo moč kakor svetovišarski, zakaj nož Franceta Mravljeta, ki je delal pot odpustkove svojega gospodarja, se je zadržal globoko v desno nogo Lojzeta Ravnkarja, na kar je ta seveda takoj pripoznal marijopomajskim odpuškom prvo ceno. Tega pa ni hotel ohraniti samo zase, ampak je naznanil celo stvar o moči marijopomajskih odpustkove tudi sodniji. Ta pa je Mravljetu razodela, da se odpuški ne smejo na tak način ubijati drugim ljudem v glavo in v nogo. Ker so bili torej marijopomajski odpuški preveč močni in prve vrste, je sodnika nagradila njih posestnika s štirimi meseci težke ječe. — Glejte si no, kako moč imajo ti odpuški!

— **V znamenju kola.** 24. avgusta t. l. sta bila dva zakonska para v lepi slogi med seboj v neki gostilni v Kamniku vino. Posestnik Jakob Breznik s svojo ženo in posestnik Miha Brlec tudi s svojo ženo. Ko so ga imeli vsi štirje že dovolj pod kapo, so se dvignili izza mize in Breznik je napregel svojega konja, da bi peljal vse štiri domov iz prijaznega Kamnika. Pa smo drdrali proti Srednji vasi. Tam pa se je vseh štirih na vozu polotila grozna žej, postavili so se pred Farčurjevo gostilno in so si šli tja privežati dušo. In privežali so si jo pošteno. To namreč pravimo mi, zakaj obema zakonskima paroma se še ni zdelo, da sta pogasila strašno žejo. Zato sta jo mahnila peš v Možkovo gostilno. Jaka Breznik je udaril po mizi in je naročil en liter božje kapljice. Pa so ga porukali s čudovito virtuosnostjo. Nato je udaril še Miha Brlec po mizi in je naročil še en liter. Tudi tega so pogoltnili v božjem strahu. Če pa se človek v krčmi napije vina, ga mora tudi plačati. Krčmarica pa je Jakobu Brezniku čisto na lepem povedala, da je on sicer naročil vino, plačal ga pa ne. Breznik pa je trdil, da je položil zani denar na mizo in da ga je! Začel se je s krčmarico prepirati in jo pošteno ozmerjal. Pa ker je imel preveč božje kapljice v glavi, je začel še razgrajati. To pa je Mihi Breznu presedalo in je začel Breznika miriti. In zgodilo se je, kakor se navadno zgodi v podobnih slučajih. Breznik je pustil svojega nasprotnika — krčmarico na miru in se je spravil na Brezja. Zgrabil ga je za vrat in ga je položil ne posebno lahno na tla. Nato je moško odkoračil iz gostilne. Pa ne da bi šel, kanjala, lepo domov, še čakal je Brezja pred hišo, da bi si ohladil jezo z novo bitko. Brlec je prišel nato iz krčme in se je hotel napotiti s svojo ženo domov. Tu pa je priskočil k njemu Breznik in ga je hotel pobožati z debelim polenom. Pa zvesti družici obeh možakarjev sta iztrgali Brezniku poleno iz rok. Ko je Brlec videl, da ga hoče Breznik na vsak način nabiti, se je rešil s svojo ženo v krčmo nazaj. Tam sta prijazna zakonska vnovič naročila pijačo in sta jo tudi izpila. Alo, zdaj pa domov! Tu pa se je Brlec spomnil, kako je Breznik jezen nanj in da ga najbrže kje čaka, da bi ga potipal. Zato sta z ženo tako sklenila, da jo bosta popihala pri drugih vratih, ki držijo na dvorišče, in tako ušla razsrdjenemu sovražniku. Kar sta sklenila, to sta storila. Ko pa je Brlec stopil s svojo ženo na dvorišče, je nenadoma privihral Breznik z debelim kolom v roki nadenj in ga je udaril z njim najprvo po glavi, nato pa še po roki. Brlec se je onesvestil. Breznik pa je nato zbežal. Ker je Breznik Breznu zlomil levo podlatico in ga tudi znatno poškodoval na glavi, mu je včeraj deželno sodišče prisodilo za njegovo hrabro dejanje šest tednov ječe, poostreno z enim postom in s trdim ležiščem. — Včas so sedeli stari možakarji resno pri vinu in so govorili moške besede in se niso pretepali. To so prepustili fantom. Zdaj pa je ravno narobe, kakor se kaže. Fantje se sicer še vedno stebejo, stebejo pa se tudi stari ljudje, ki bi morali

vendar že davno imeti pamet v glavi. Narobe svet!

— **Iz gledališke pisarne.** Danes v četrtek se (za abonente nepar) drugič v sezoni uprizori Wagnerjeva velika opera »Večni mornar«, ki je pri premieri žela najlepše uspehe. Za nedeljo popoldan so pod režijo gospe Avguste Danilove pripravila otroška predstava »Snegulčica in škratje«.

— **Zborovanje trafikantov.** V nedeljo dne 27. oktobra bo v Ljubljani v steklenem salonu hotela »Lloyd« ob pol 4. popoldne shod trafikantov. Po celi Avstriji približno v sto mestih bodo ta dan zborovanja trafikantov. Sklicatelj shoda je glavno vodstvo trafikantov na Dunaju. Poročalo se bo o korakih, ki so se že storili za izboljšanje stanja trafikantov, nadalje se bo sklepalo o prošnji, ki naj bi se odposlala na državni zbor kakor tudi finančnemu ministru. Trafikantje, udeležite se tega shoda v največjem številu!

— **V mestni klavnic** se je od 6. do 13. t. m. zaklalo 63 volov, 6 bikov, 9 krav, 202 prašiča, 133 telet, 54 kostrunov in 1 kozlič. Vpeljalo se je na 157 kg mesa, 1 zaklan prašič in 3 zaklana teleta.

— **Kinematograf Ideal.** Danes zadnji dan izvrstnega vzporeda. Drama »Skrivnost Monte Carla«, kakor tudi francoska veseliga »V Dvaku ljubezni« sta dosegli popolni uspeh. Pathe Journal in ostale slike so prve vrste. Na koncu vzbuja velekomična burka Moric med dvema plamenima, ki je jako dosti smeha. Jutri specialni večer. V soboto Strah pred bodočnostjo. Pripravlja se Dr. Gar el Hama II. del detektivski film.

Trst.

Zanimanje za vojno in »Dan« raste bolj in bolj. Prijatelj »Dneva« nam piše iz Trsta: Trst je lepo in vsak človek najde v njem lahko mnogo zabave. Vreme imamo lepo, zato je povsod zunaj zelo živahno. Pretekli teden sem si hotel tudi jaz privoščiti svežega zraka zato sem odšel na sprehod, ko sem premišljal, kam naj krenem, sem mislil: tam v mestu mora človek vedno slišati: eviva Trieste italiana — zato jo mahnem rajše proti Bošketu. Po poti pa sem zvedel, da se je zgodilo nekaj zanimivega, zato pospešim korake. Ko pridem do trafike Železnik, zagledam celo gručo ljudi, ki so stali na cesti, pred vrati, ki so se deloma veselo razgovarjali, drugi pa so bili žalostni. Mislim sem, da se je zgodila kaka nesreča. Stal sem kakih 10 minut, potem se je pripeljal tramvaj in iz njega je stopil mož z velikim paketom. Gruča se je začela premikati. Eni so šli v trafiko, drugi ven. Vsi so čakali na »Dan«. Prišel sem tja blizu in sem videl staro ženko, ki je prav nestrpno čakala. Hotela je kupiti »Dan«. Vprašal sem jo, zakaj hoče imeti ravno »Dan«, ki je tako pohujšljiv in ga nekateri tako zavidajo. Ženica me je imela za uradnika ali sodnika, pa mi pravi: veste, gospod sodnik, tudi pri nas pri Sv. Ivanu so strašno prijemali tiste, ki so čitali »Dan« — ampak naenkrat se je vse izpremenilo — ne vem ali se je zgodil čudež ali kaj, zvedeli smo, da so celo fajmošter pri Sv. Ivanu »Dan« prav zvesto prebirali in tako smo tudi mi stari in mladi planili po njem. Ali je prav tako, gospod sodnik? Ker nisem bil niti uradnik niti sodnik — sem vzal ženko za roko in greva v trafiko, kjer zahtevava »Dan«. Toda ni ga bilo več. Vsega so med tem pokupili. Žena je bila zato slabe volje — ker sem jo zamudil jaz s svojim pogovorom, sem ji dal svoj list in sem jo spremljal domov; videl sem, da je navdušena narodnjakinja, ki ima sedem sinov in so menda vsi sokoli. Tako torej raste zanimanje za slovenske liste in prav je, da hitro in dobro poročate o vojni, ker pri nas je glavni poročevalec italijanski »Piccolo«. Da ne bo zopet zmanjkalo »Dneva«, smo brzjavno sporočili v Ljubljano, tako da ga bo lahko vsak dobil. — **Prijatelj »Dneva«.**

Proti vojni. Tržaški socialni demokratje so priredili preteklo nedeljo velik protestni shod proti vojni. Na shodu so govorili dr. Puecher, Pittoni, dr. Todeschini. Vsak govornik je zaključil svoj govor s stavkom: Dol z vojno! Govorilo se je seveda samo v italijanskem jeziku. Govorniki so rekli, da vojna ne izkira iz volje balkanskih narodov; ampak iz ambicije balkanskih knezov itd. Žalostno, da ti ljudje, ki kriče vedno po svobodi, ne vedo niti tega, da se bojujejo balkanski trpni proti Turčiji radi tega, ker so že siti hlapčevstva in suženjstva, radegea, ker zahtevajo svobodo, prostost. Vojno so zahtevali narodi sami, ne pa posamezni vladarji. Če socialni demokratje tega ne vedo, naj ne sklicujejo shodov, kajti na ta način se le smešijo pred javnostjo. Ti ljudje imajo pač samo program pred oči, ki je proti vojni, zato so proti vsaki vojni, tudi proti tisti, ki zahteva pogin tiranov in svobodo tlačanih narodov.

Za slovensko obrtno šolo v Trstu. Preteklo nedeljo se je vršil shod Narodne delavske organizacije za slovensko obrtno šolo v Trstu. Na shodu, ki mu je predsedoval g. Sajina, so govorili dr. Kisovec, tajnik Brandner, deželni poslanec dr. Wilfan in Križmančič. Sprejela je bila spomenica, ki jo predloži deputacija c. kr. namestništva.

Slovensko gledališče v Trstu. Danes (četrtek) se ponovi opereta »Cigan baron«.

— **Žan.** V glavah urednikov »Edinosti« se je rodil nov list, imenuje se »Žan«. Ti gospodje čutilo toliko sile v sebi, da se prvič ne upajo polemizirati direktno z listom, drugič pa, če polemizirajo, napravijo oklepaj (iz Ljubljane). Na ta način si lepo zavarujejo hrbet. Kdo naj pa vendar poroča »Edinosti« iz Ljubljane, če se »Edinosti« v Ljubljani sploh ne dobi — kakor je to pred kratkim povedala sama »Edinost«. No, in kakšno dolgo klobaso je prinesla — dolgo pa brez vsebine. Je bilo vsaj nekaj smeha. »Edinost«, to je slaba podlaga, s katere pomočjo si baje ne boš pridobila bog ve koliko naročnikov v Ljubljani. Mi bi ti samo svetovali, da se preleviš iz podobe lišičje, da pustiš zvitorepko dvajset kilometrov za seboj

ter greš po tisti poti naprej ki so jo začrtali tvoji ustanovitelji: edinost, sloga in prav nič solz.

Glede dogodkov pri veselici kluba »Viktorija« smo dobili nekatera pojasnila; ker ne maramo nikomur delati krivice, popravljamo svoje poročilo, v kolikor je bilo napačno. Med plesom so se igrali Leharjevi in Strausovi valčki in v dvorani ni nihče psoval slovenskega naroda. »Mladi vojak« se zato niso igrali, ker je bil na vrsti valček. Trikelore ni imel nihče v rokah — le nekdo je potegnil ruto iz žepa. O kričanju »fora« ne more biti govora, ker so bili zraven vendar narodnjaki in ni nihče kaj takega kričal. Tudi drugače je vse v redu — le dva človeka sta začela izzivati in odbor je storil svojo dolžnost, da ju je odpravil iz dvorane. — Gospod Stanislav Kočev var nam izjavlja, da ni imel nikoli italijanske zastave v rokah — ampak da je zaveden Sloven. Tudi ni kričal: ven s Slovenci, ker bi sam kaj takega zabranil, ampak je le neki izzivač potegnil nekemu Italijanu ruto iz žepa, ki je imela italijanske barve. Pianist ni imel nobene navodila, kaj naj igra, in ni res, da bi bil g. Kočev var prepovedal igrati »Mlade vojake«. Vsa zadeva je bila torej zavito poročana in želimo, da se drugi poročevalci izogibljajo takih nepotrebnih sporov.

Vojna.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Nove bolgarske zmage.

PRODİRANJE BOLGARSKE ARMADE.

Sofija, 23. oktobra. Uradno se poroča, da so Bolgari pri Alimini Turke zahrbtno napadli in napravili precejšen plen. Bolgarske zapadne čete prodirajo od Razloga proti jugu. Pokrajina Tamraš je sedaj popolnoma odtrgana od turškega teritorija. Pri Drinopolju so Bolgari že dospeli v dolino reke Arde. Turki so se v največjem neredu in med veliko paniko umaknili nazaj. Na bojišču so pustili 100 mrtvecev, okoli 160 vojakov so Bolgari vjeli. Tudi na severovzhodni bojni črti so Bolgari zasedli več važnih postojank. Pri Zuanu je prišlo do krvavega spopada: bolgarska artiljerija jih je pognala nato v beg. Turki so pustili na bojišču zelo mnogo mrtvih in ranjenih. Tekom boja je prišlo Turkom na pomoč nekaj baterij od severovzhoda, ki pa niso čisto nič opravile. Turška artiljerija strelja jako slabo in neredno, v veliki večini zgreše kroglice svoj cilj. Dve turški bateriji sta bili popolnoma uničeni. Neka bolgarska četa je iz Vazilika ob obali Črnega morja udrla naprej in zavzela Malo Tirnovo. Turška posadka je bila vjeta. Splošno se trdi, da so Bolgari s svojo divlo ofenzivno turško armado, ki je zelo slabo preskrbljena in tudi nima nobene discipline, na vsej črti presenetili. Turki pri umikanju neprestanopožigajo vasi.

Sofija, 23. oktobra. Prodiranje bolgarske armade od Mustafe paše naprej neprestanonapreduje. Bolgari so dosedaj vjeli že več sto Turkov in zaplenili več topov in brzostrelnih pušk.

Sofija, 23. oktobra. Semkaj je došlo poročilo, da so se Bolgari in Turki v dolini reke Strume že spopadli. Boj je zavzel velikanske dimenzije. Turki imajo velike izgube.

KRVAVA BITKA PRI KIRK-KILISSI.

Carigrad, 23. oktobra. Turški listi razširjajodosedaj še nepotrjene vesti o veliki turški zmagi pri Kirk-Kilissi. Turki so po teh poročilih na vsej črti odbili bolgarske napade in vrgli Bolgare nazaj. Na bolgarski strani se bojuje 30.000 mož. Bolgari so pobegnili proti Kara-agasu in pustili na bojišču več tisoč mrtvih. Tudi pri Kirdžali so bili baje Bolgari tepeni in so se morali umakniti.

Carigrad, 23. oktobra. Turški listi poročajo o velikem bolgarskem porazu pri Kirk-Kilissi. Bolgari imajo nad 3000 mrtvih in več tisoč ranjenih. Mnogo Bolgarov so tudi Turki vjeli.

Sofija, 23. oktobra. Pri Kirk-Kilissi divja že dva dni strašna bitka. Bolgari z vso silo naska-

kujejo turške utrdbe. Boj je še neodločen. Izgube so na obeh straneh zelo velike. Turška poročila o turški zmagi so neresnična, ker boj še ni končan.

Srbske zmage.

PRIŠTINA V SRBSKIH ROKAH.

Belgrad, 23. oktobra. General Janković je danes s svojo armado po hudem boju vzel Prištino. Tu vlada radi tega velikansko navdušenje. Srbi so v Prištini vjeli par sto turških vojakov.

Belgrad, 23. oktobra. Zavzetje Prištine po generalu Jankoviću se uradno potrjuje. Podrobnosti še manjkajo.

SJENICA IN NOVI PAZAR V SRBSKIH ROKAH.

Belgrad, 23. oktobra. Sjenico v Sandžaku Pazarju je general Živković zavzel danes po krvavem boju. V Sjenici so prebivalci sprejeli zmagujoče Srbe z velikanskim veseljem.

Belgrad, 23. oktobra. Novi Pazar je padel danes v srbske roke. S tem so glavne operacije v Sandžaku končane. Vsak čas je pričakovati, da se general Živković združi s črnogorskim generalom Vukotičem.

NOVA SRBSKA ZMAGA.

Belgrad, 23. oktobra. Okrožni prejekt iz Raške je poslal semkaj poročilo, da je srbska armada južno od Novega Pazarja zavzela v naskoku vas Gjurgjevo-Stubci.

ČRNOGORCI ZAŽGALI PLEVLJE.

Sarajevo, 23. oktobra. »Sarajevoer Tagblatt« poroča, da so Črnogorci pretečeno noč zažgali Plevlje. Mohamedanci so zapustili mesto in zbežali v Srbijo.

ZA BALKANSKE SLOVANE.

Mostar, 23. oktobra. Mestna občina je votirala za »Rdeče križe balkanskih slovanskih držav 50.000 K.

Zader, 23. oktobra. Deželni odbor dalmatinski je dovolil 5000 K za balkanske Slované.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Gospodom pri mokri mizi pri Fajmoštru: Res bi bilo bolje za vas, ako bi bili malo manj otročji.

Trebnje: Da ustrezemo Vaši želji, bomo prinašali številke vsako nedeljo.

Odgovorni urednik Rađivoj Korene.

Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Sivilja in vajenka se takoj sprejme. Kongresni trg 6. II. nadstropje.

Popolnoma renoviran glasovir se ceno prodaja. Vpraša in ogleda se v Zg. Šiški št. 100. (Vila Pavšič) od 12.—2. ure.

Vila v Marmontovi ulici št. 18 se ceno prodaja. 712—3.

Sluga išče mesto pri kakšnem večjem podjetju. Zmožen je slovenščine, nemščine in italijanščine. Naslov pove prva anonimna pisarna.

Samo K 6'- ura, verižica in prstan

Najnovejša ameriške »Fantazij« ura s finim Anker-kolesjem, 15 rubis, izborna narejena, gre natančno z ameriško elektrogoldin verižico z obeskom in prstan s krasnim kamnom. — Da gre ura dobro se jamči 3 leta. — Po povzetju skupaj samo 6 kron.

Urarna »FAMOS«

Dunaj 209-XVI/2, Lerchenfeldergürtel 5, Zamenjava dovoljena. Iščejo se zastopniki. 601

Zahvala.

Za vse mnogobrojne dokaze srčnega sočutja povodom bolezni in smrti našega iskreno ljubljenega soproga, očeta in starega očeta, gospoda

Antona Snoja

strojevodja v pok. in posestnika

kakor tudi za tako številno častno spremstvo k večnemu počitku izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter udeležnikom sploh našo iskreno zahvalo.

Posebno presrečna zahvala pa bodi slavni Šišenski čitalnici, slavni tel. društvu »Sokol« v Šiški, slavni gasilnemu društvu v Sp. Šiški, zastopnikom slavni obč. odbora šišenskega na čelu gospod župan Josip Seidl ter vsem darovalcem prekrasnih vencev.

Spodnja Šiška, dne 23. oktobra 1912.

Žalujoči ostali.

Slovenci! Spominjajte se naše prekoristne Ciril in Metodove šolske družbe!

Vsak petek sveže morske ribe

v trgovini s špecerijskim blagom

T. MENCINGER, Ljubljana

Resljeva cesta 3 - Sv. Petra cesta 37 in 42 - Martinova cesta 18

Velika zaloga delikates in vinarna.

Samo po K 4'— več sto pelerin s kapucami ali pa otročje obleke (kostumi).

Samo po K 6'— daljše pelerine ali pa kamgarnaste hlače za gospode.

Samo po K 8'— najdaljše pelerine ali pa moderno izdelane obleke za gospode.

V damski konfekciji vedno velika izbira. Postrežba točna. Cene nizke.

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

Moderne krasne bluže

iz svile, gaza, čipk, etamina, volne in barheta, vrhnja in spodnja krila, pletene jope, vse v največji izbiri po zelo ugodnih cenah

v modni in športni trgovini

P. Magdič, Ljubljana

nasproti glavne pošte.

Začetek ob 9. uri zvečer.

Kavarna „Central“

Danes in vsak dan predstava priljubljenega na novo pridobljenega

ljenega

glasbenega instrumentalnega in humornega morističnega kabareta.

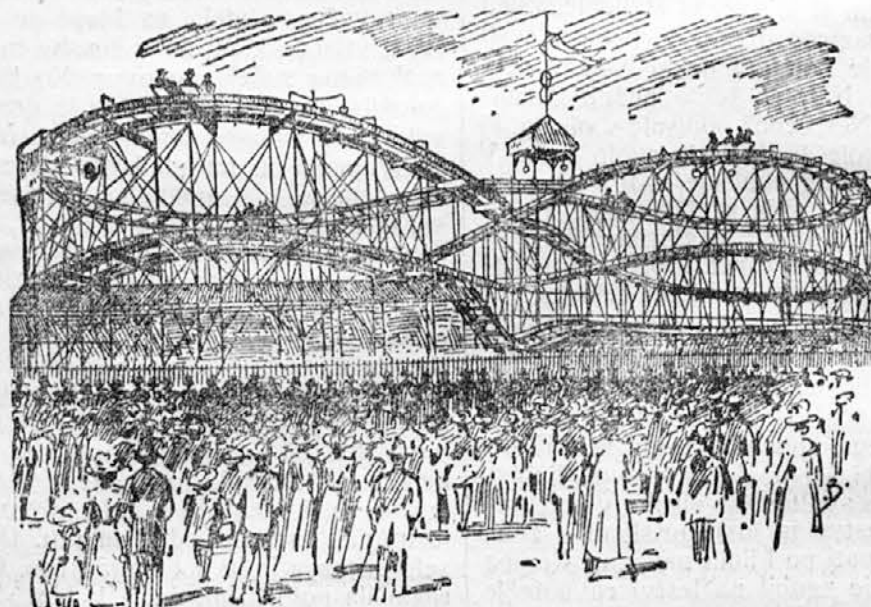
S spoštovanjem

Štefan Miholič, kavarnar.

Začetek ob 9. uri zvečer.

Lattermanov drevored. Za kratek čas žezosmice (drčalnica). Odprto je od danes naprej.

Samo kratek čas

Samo kratek čas

Predno sklenete življensko zavarovanje, zahtevajte od Generalne agenture „The

Gresham“ v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 2 na podlagi njenih novih tarifov in skrajno liberalnih policijskih pogojev prospekte in proračune, ki se Vam brez obveznosti brezplačno dološljejo.